Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
PAOLO MENGOZZI
prezentate la 15 septembrie 2016 [1]

Cauzele conexate C-508/15 și C-509/15

Sidika Ucar
împotriva
Land Berlin (C-508/15)
și
Recep Kilic
împotriva
Land Berlin (C-509/15)

[cereri de decizie preliminară formulate de Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin, Germania)]

„Trimitere preliminară — Acord de asociere între Uniunea Europeană și Turcia — Drept de ședere al membrilor familiei unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru — Condiții — Necesitatea ca persoana care reîntregește familia să fie încadrată pe piața legală în primii trei ani de ședere a membrului de familie”

Prin intermediul acestor două cereri de decizie preliminară

, Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin, Germania) solicită Curții să se pronunțe cu privire la condițiile în care trebuie să se recunoască membrilor familiei unui lucrător turc care locuiește pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene dreptul de a desfășura o activitate salariată. Aceste condiții sunt stabilite de articolul 7 din Decizia nr. 1/80 din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii (denumită în continuare „Decizia nr. 1/80”), adoptată de Consiliul de asociere instituit prin Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, care a fost semnat la 12 septembrie 1963, la Ankara (Turcia), de Republica Turcia, pe de o parte, precum și de statele membre ale CEE și de Comunitate, pe de altă parte, și care a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele acesteia din urmă prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963

1. [2] (denumit în continuare „Acordul de asociere CEE-Turcia”).

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO 1964, 217, p. 3685, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 10.

I – Cadrul juridic

A – *Decizia nr. 1/80*

2. Articolul 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 are următorul cuprins:

„Sub rezerva dispozițiilor articolului 7 referitor la accesul liber la încadrarea în muncă al membrilor familiei sale, lucrătorul turc care este încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru:

— are dreptul, în acest stat membru, după un an în care a fost încadrat în muncă în mod legal, la reînnoirea permisului său de muncă la același angajator, dacă acesta dispune de un loc de muncă;

— are dreptul, în acest stat membru, după trei ani în care a fost încadrat în muncă în mod legal și sub rezerva priorității ce trebuie acordată lucrătorilor din statele membre ale Comunității, să accepte o altă ofertă din partea unui angajator, la alegerea sa, făcută în condiții obișnuite și înregistrată la serviciile de ocupare a forței de muncă din acest stat membru, în cadrul aceleiași profesii;

— beneficiază, în acest stat membru, după patru ani în care a fost încadrat în muncă în mod legal, de accesul liber la orice activitate salariată, la alegerea sa.” [traducere neoficială]

3. Articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 privește drepturile recunoscute membrilor familiei unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru, care au fost autorizați să i se alăture. Acesta prevede că membrii respectivi „au dreptul să accepte – sub rezerva priorității ce trebuie acordată lucrătorilor din statele membre ale Comunității – orice ofertă de încadrare în muncă, dacă au locuit în mod legal pe teritoriul acestui stat de cel puțin trei ani [și] beneficiază, pe teritoriul acestui stat, de accesul liber la orice activitate salariată, la alegerea lor, atunci când au locuit în mod legal pe teritoriul acestui stat de cel puțin cinci ani” [traducere neoficială].

4. Articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 prevede că „[d]ispozițiile prezentei secțiuni sunt aplicate sub rezerva restricțiilor justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică” [traducere neoficială].

B – *Dreptul german*

5. Elementele pertinente pentru prezentele cauze sunt conținute în Gesetz über den Aufenthalt, die Erwebstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Legea privind ședederea, activitatea profesională și integrarea străinilor pe teritoriul federal german, denumită în continuare „AufenthG”) [3].

6. Articolul 4 alineatul 5 din AufenthG prevede că „[u]n străin care, în temeiul Acordului de asociere dintre CEE și Turcia, dispune de un drept de ședere este ținut să dovedească existența acestui drept prin prezentarea probei că deține un permis de ședere dacă nu posedă nici o autorizație de stabilire, nici un permis de ședere permanentă în Uniune. Permisul de ședere se eliberează la cerere”.

3 — Legea din 30 iulie 2004 (BGBl I. 2004, p. 1950), astfel cum a fost publicată la 25 februarie 2008 (BGBl I. 2008, p. 162).

7. Articolul 53 din AufenthG are următorul cuprins:

„Un străin face obiectul unei măsuri de expulzare:

1. atunci când a fost condamnat, printr-o hotărâre care a dobândit autoritate de lucru judecat, pentru una sau pentru mai multe infracțiuni comise cu intenție, la o pedeapsă privativă de libertate sau la o pedeapsă pentru delincvență juvenilă de cel puțin trei ani sau atunci când, în decurs de cinci ani, a fost condamnat, printr-o hotărâre care a dobândit autoritate de lucru judecat, pentru infracțiuni comise cu intenție, la pedepse privative de libertate sau la pedepse pentru delincvență juvenilă și care totalizează cel puțin trei ani sau atunci când, prin ultima condamnare definitivă, s-a dispus măsura de siguranță a internării[;]

2. atunci când a fost condamnat pentru o infracțiune săvârșită cu intenție prevăzută de Legea privind stupefiantele […] la o pedeapsă pentru delincvență juvenilă de cel puțin doi ani sau la o pedeapsă privativă de libertate care a dobândit autoritate de lucru judecat, fără a beneficia de suspendarea executării pedepsei […].”

8. Articolul 55 din AufenthG prevede că „[u]n străin poate fi expulzat atunci când șederea sa aduce atingere ordinii publice și siguranței publice sau altor interese esențiale ale [Germaniei]”[4], în special atunci când a săvârșit „o încălcare a legilor, a deciziilor sau a măsurilor judiciare sau administrative care nu este un simplu fapt izolat sau minor […]”[5].

II – Litigiile principale, întrebările preliminare și procedura în fața Curții

A – *Cauza C-508/15*

9. Doamna Sidika Ucar este resortisant turc și s-a căsătorit cu domnul Ucar în anul 1977. Din căsătorie au rezultat patru copii, înainte de a divorța, în 1991. În același an, domnul Ucar a părăsit Turcia, unde locuia împreună cu familia sa, și s-a mutat în Germania, unde s-a căsătorit cu o resortisantă germană. În anul 1996, domnul Ucar a obținut un permis de ședere pe durată nedeterminată eliberat de autoritățile naționale. În anul 1999, s-a desfăcut a doua căsătorie a domnului Ucar. În septembrie 2000, doamna Ucar s-a recăsătorit cu domnul Ucar. În noiembrie 2001, însoțită de cel mai mic dintre copiii lor, aceasta a intrat pe teritoriul federal german pentru a se alătura soțului său, cu o viză acordată în scopul reîntregirii familiei de Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten (Autoritatea pentru străini a Landului Berlin, Germania, denumită în continuare „Autoritatea pentru străini”) și cu un permis de ședere în calitate de soție, care expira la 26 noiembrie 2002.

10. În ceea ce privește situația profesională a domnului Ucar, acesta a lucrat din luna mai 2000 până la sfârșitul anului 2001 ca brutar salariat. La începutul anului 2002, acesta a început o activitate profesională independentă de brutar, care a încetat în octombrie 2005 pentru a relua o activitate salariată în același sector până în luna decembrie a anului 2011.

11. Permisul de ședere al doamnei Ucar a fost prelungit la 28 noiembrie 2002 pentru doi ani. La 29 noiembrie 2004, acesta a fost prelungit din nou pentru doi ani. Pentru a acorda aceste două prelungiri, Autoritatea pentru străini s-a asigurat că mijloacele de subzistență ale doamnei Ucar erau garantate de veniturile pe care soțul său le obținea din activitatea sa profesională.

4 — Articolul 55 alineatul 1 din AufenthG.

5 — Articolul 55 alineatul 2 din AufenthG.

12. La 21 noiembrie 2006, Autoritatea pentru străini a eliberat doamnei Ucar un permis de ședere în scopul reîntregirii familiei, având în vedere că domnul Ucar desfășura din nou o activitate salariată. Acest permis a fost prelungit în mai multe rânduri, ultima dată la 12 decembrie 2013.

13. La 16 august 2013, doamna Ucar a sesizat Autoritatea pentru străini cu o cerere de acordare a unui permis de ședere, în temeiul articolului 4 alineatul 5 din AufenthG, care să certifice existența unui drept de ședere în temeiul Acordului de asociere CEE-Turcia, subliniind că condițiile prevăzute la articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 erau îndeplinite, ținând seama în special de faptul că soțul său desfășura o activitate salariată neîntreruptă din luna noiembrie a anului 2005.

14. Prin decizia din 6 mai 2014, Autoritatea pentru străini a refuzat să admită cererea sa și să îi prelungească încă o dată permisul de ședere. Pe de o parte, acesta a considerat că mijloacele de subzistență ale doamnei Ucar nu mai erau asigurate. Pe de altă parte, autoritatea menționată a considerat de asemenea că doamna Ucar nu beneficia de niciun drept dobândit în temeiul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, dat fiind că domnul Ucar nu a îndeplinit condiția de încadrare pe piața legală a muncii în cei trei ani imediat următori sosirii soției sale pe teritoriul german și eliberării primului permis de ședere care i-a fost acordat în scopul reîntregirii familiei împreună cu soțul său. Faptul că domnul Ucar a desfășurat o activitate salariată neîntreruptă de la 1 noiembrie 2005 până în decembrie 2011 nu este de natură să dea naștere unui drept în ceea ce o privește pe soția sa. În sfârșit, Autoritatea pentru străini a considerat că o prelungire a permisului de ședere al doamnei Ucar nu putea fi asimilată cu o autorizație de a se alătura lucrătorului, în sensul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, dat fiind că această autorizație vizează în mod necesar, în opinia sa, prima autorizație eliberată la momentul sosirii pe teritoriul unui stat membru, iar nu autorizațiile succesive.

15. Contestând aceste concluzii, doamna Ucar a introdus o acțiune împotriva deciziei Autorității pentru străini din 6 mai 2014 în fața instanței de trimitere.

16. Confruntat astfel cu o dificultate de interpretare a dreptului Uniunii, Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin) a hotărât să suspende judecarea cauzei și, prin intermediul deciziei depuse la grefa Curții la 24 septembrie 2015, să adreseze acesteia, în cauza C-508/15, următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 7 primul paragraf prima liniuță din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că sunt îndeplinite condițiile de fond și atunci când perioada de trei ani de ședere legală a membrului de familie alături de lucrătorul turc încadrat pe piața legală a muncii din statul membru a fost precedată de o perioadă în care lucrătorul turc admis inițial ieșise de pe piața legală a muncii a statului membru după autorizarea șederii membrului de familie alături de acesta în sensul acestor dispoziții?

2) Articolul 7 primul paragraf din Decizia 1/80 trebuie interpretat în sensul că prelungirea permisului de ședere trebuie asimilată autorizației prevăzute de această dispoziție de a se alătura lucrătorului turc încadrat pe piața legală a muncii atunci când membrul de familie respectiv locuiește cu lucrătorul turc de la autorizarea șederii în sensul acestei dispoziții, dar acesta din urmă, după ce între timp ieșise de pe piața legală a muncii din statul membru, s-a reîncadrat pe această piață abia de la data prelungirii permisului de ședere?”

B – *Cauza C-509/15*

17. Domnul Recep Kilic s-a născut în anul 1993 în Turcia, în timpul unui concediu al părinților săi, rezidenți germani, în țara lor de origine. Domnul Kilic a intrat în Germania la 16 aprilie 1994. Niciunul dintre părinții săi nu desfășura atunci o activitate profesională.

18. În luna mai a anului 1996, părinții săi divorțează și domnul Kilic rămâne doar în întreținerea mamei sale, care începe să desfășoare o activitate salariată la 30 iunie 1998, pe care o va menține aproape neîntrerupt până în luna aprilie a anului 2003, dată la care a intrat în concediu de maternitate, iar apoi în concediu pentru creșterea copilului.

19. La 5 mai 1997, în condițiile în care o obligație de deținere a unui permis de ședere a fost impusă de dreptul german, domnului Kilic i s-a eliberat un asemenea permis, cu o valabilitate de doi ani. În 1999, având în vedere prezentarea unei dovezi din partea angajatorului mamei domnului Kilic și în pofida faptului că aceasta primește ajutor social, permisul de ședere al domnului Kilic a fost prelungit cu un an. În continuare, acesta va fi prelungit în mai multe rânduri până la 10 noiembrie 2011, dată de la care domnul Kilic nu va mai dispune decât de permise provizorii.

20. Domnul Kilic a abandonat școala și a făcut obiectul mai multor proceduri penale și condamnări la pedepse cu închisoarea, dintre care ultima a fost pronunțată la 11 iunie 2013, condamnându-l, pentru delincvență juvenilă, la trei ani și trei luni de închisoare pentru trafic ilicit de stupefiante în formă organizată. Acesta a fost eliberat din închisoare la 27 mai 2015.

21. La 24 iulie 2014, Autoritatea pentru străini i-a respins cererea de prelungire a permisului de ședere și a dispus expulzarea sa în temeiul articolului 53 punctele 1 și 2 și al articolului 55 din AufenthG. Pe de o parte, aceasta a considerat că domnul Kilic nu se putea prevala de niciun drept întemeiat pe Acordul de asociere CEE-Turcia sau pe articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 ca urmare a faptului că părinții săi nu au îndeplinit condiția de încadrare pe piața legală a muncii pe o perioadă neîntreruptă de trei ani de la intrarea legală a domnului Kilic pe teritoriul german. Pe de altă parte, aceasta a considerat că, având în vedere numărul repetat de infracțiuni grave săvârșite deja, riscul de recidivă și pericolul pentru siguranța și ordinea publică pe care îl constituie, domnul Kilic ar trebui să fie expulzat în Turcia. Această evaluare comparativă a intereselor existente a determinat-o să concluzioneze că legăturile personale strânse pe care domnul Kilic le are cu teritoriul german ar trebui să fie, în aceste împrejurări, trecute pe plan secund.

22. La 1 septembrie 2014, domnul Kilic a introdus o acțiune împotriva acestei decizii în fața instanței de trimitere. Acesta susține că un drept de ședere în temeiul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 trebuie să îi fie recunoscut, întrucât mama sa desfășoară o activitate salariată pe o perioadă neîntreruptă de aproape cinci ani. De asemenea, acesta arată că poate beneficia de protecția specială împotriva îndepărtării oferită resortisanților turci prin articolul 14 din aceeași decizie.

23. Printr-o decizie separată primită în aceeași zi la grefa Curții, Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin) a adresat Curții, în cauza C-509/15, o întrebare unică, redactată astfel:

„Poate fi asimilată unei autorizări a reîntregirii familiei, prevăzută la articolul 7 din Decizia nr. 1/80, prelungirea permisului de ședere al membrului de familie care a fost autorizat să se alăture, în vederea reîntregirii familiei, unei persoane admise inițial care nu era încadrată pe piața legală a muncii, în cazul în care prelungirea respectivă intervine la un moment la care persoana admisă inițial, la care locuiește în mod legal membrul familiei, a devenit lucrător salariat?”

C – *Procedura în fața Curții*

24. Prin decizia din 27 octombrie 2015, cauzele C-508/15 și C-509/15 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale și pentru pronunțarea hotărârii.

25. Au depus observații scrise doar doamna Ucar, Autoritatea pentru străini, precum și Comisia Europeană.

III – Analiză juridică

A – *Observații introductive*

26. Pentru a reaminti, Decizia nr. 1/80 prevede că un lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru are dreptul la reînnoirea permisului său de muncă, după un an de muncă legală, în cazul în care beneficiază de un loc de muncă la același angajator. După trei ani de muncă, acesta are dreptul să accepte oferte de muncă din partea altor angajatori, în cadrul aceleiași profesii. După patru ani de muncă legală, lucrătorul respectiv beneficiază de accesul liber la orice activitate salariată în acest stat membru. În ceea ce privește drepturile dobândite în temeiul articolului 6 din Decizia nr. 1/80, se precizează de asemenea că „concediile anuale și absențele pentru cauză de maternitate, de accident de muncă sau de boală de scurtă durată se asimilează cu perioadele de muncă legală”[6]. În ceea ce privește perioadele de șomaj involuntar și absențele pentru cauză de boală de lungă durată, „fără a fi asimilate unor perioade de încadrare în muncă legală, [acestea] nu aduc atingere drepturilor dobândite în temeiul perioadei de încadrare în muncă anterioare”[7].

27. Drepturile de acces pe piață a lucrătorului turc intrat în mod legal pe teritoriul unui stat membru consolidându-se, această consolidare va avea drept consecință favorizarea situației membrilor familiei lucrătorului respectiv. În cazul în care aceștia au fost autorizați să se alăture acestui lucrător pe teritoriul statului membru gazdă, membrii familiei sale dobândesc dreptul de a accepta orice ofertă de muncă atunci când locuiesc în statul respectiv în mod legal de cel puțin trei ani. După cinci ani de ședere legală, membrii de familie beneficiază în acest stat de accesul liber la orice activitate salariată. În această privință, este irelevant dacă acești membri și-au manifestat sau nu și-au manifestat intenția de a desfășura o activitate salariată efectivă[8].

28. În ceea ce privește problema accesului lucrătorului turc și al membrilor familiei sale pe piața muncii dintr-un stat membru, Curtea a constatat că un drept de ședere trebuie să fie în mod necesar recunoscut ca o consecință a accesului pe piața amintită. A putea accepta în mod eficient o ofertă de muncă sau a putea beneficia de libertatea de a avea acces la orice activitate salariată necesită, în mod evident, posibilitatea de a locui pe teritoriul statului membru în care se desfășoară activitatea în discuție sau în care este prezentată oferta[9].

29. Or, chiar problema șederii doamnei Ucar și a domnului Kilic se pune în discuție în prezentele trimiteri preliminare. Dacă aceștia au dobândit un drept de acces pe piața muncii din Germania în temeiul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, Autoritatea pentru străini ar trebui să le recunoască în acest caz un drept de ședere care nu se întemeiază doar pe dispozițiile dreptului

6 — Articolul 6 alineatul (2) din Decizia nr. 1/80.

7 — Articolul 6 alineatul (2) din Decizia nr. 1/80.

8 — Curtea pare astfel să fi admis că un drept de ședere poate fi revendicat în legătură cu o activitate salariată, chiar și viitoare: în ceea ce privește articolul 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, a se vedea Hotărârea din 10 februarie 2000, Nazli (C-340/97, EU:C:2000:77, punctul 37). Mai ales, spre deosebire de lucrătorii turci cărora li se aplică acest articol 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, statutul membrilor de familie menționați la articolul 7 din decizia respectivă nu depinde de exercitarea unei activități salariate: a se vedea Hotărârea din 7 iulie 2005, Aydinli (C-373/03, EU:C:2005:434, punctul 29), Hotărârea din 18 iulie 2007, Derin (C-325/05, EU:C:2007:442, punctul 56), precum și Hotărârea din 25 septembrie 2008, Er (C-453/07, EU:C:2008:524, punctul 31). Argumentul invocat de Autoritatea pentru străini în ceea ce privește lipsa intenției doamnei Ucar de a desfășura o anumită activitate profesională rezultă a fi, în aceste condiții, inoperant. Acesta ar fi inoperant și în cazul în care ar fi invocat împotriva domnului Kilic [a se vedea Hotărârea din 25 septembrie 2008, Er (C-453/07, EU:C:2008:524), punctul 34].

9 — În ceea ce privește articolul 6 din Decizia nr. 1/80, a se vedea printre altele Hotărârea din 20 septembrie 1990, Sevince (C-192/89, EU:C:1990:322, punctul 26), Hotărârea din 29 mai 1997, Eker (C-386/95, EU:C:1997:257, punctul 19), Hotărârea din 30 septembrie 1997, Ertanir (C-98/96, EU:C:1997:446, punctul 26), Hotărârea din 7 iulie 2005, Dogan (C-383/03, EU:C:2005:436, punctul 14), precum și Hotărârea din 10 ianuarie 2006, Sedef (C-230/03, EU:C:2006:5, punctele 33 și 34).
În ceea ce privește articolul 7 din Decizia nr. 1/80, a se vedea printre altele Hotărârea din 17 aprilie 1997, Kadiman (C-351/95, EU:C:1997:205, punctul 29), Hotărârea din 16 martie 2000, Ergat (C-329/97, EU:C:2000:133, punctul 40), Hotărârea din 22 iunie 2000, Eyüp (C-65/98, EU:C:2000:336, punctul 29), Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Cetinkaya (C-467/02, EU:C:2004:708, punctul 31), Hotărârea din 7 iulie 2005, Aydinli (C-373/03, EU:C:2005:434, punctul 25), Hotărârea din 18 iulie 2007, Derin (C-325/05, EU:C:2007:442, punctele 40 și 47), Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 21), precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Dülger (C-451/11, EU:C:2012:504, punctul 28).

național, ci și pe decizia menționată. Dificultatea ia naștere din faptul că lucrătorul turc căruia i s-au alăturat nu își păstrase sau nu și-a păstrat calitatea de lucrător încadrat pe piața legală a muncii în cei trei ani imediat următori sosirii lor în Germania. Conform interpretării reținute de autoritățile germane în ceea ce privește Decizia nr. 1/80 și Acordul de asociere CEE-Turcia, doamna Ucar ar fi putut dobândi drepturi în temeiul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 numai în cazul în care soțul său ar fi desfășurat o activitate salariată legală și continuă din noiembrie 2001 – data intrării doamnei Ucar în Germania – până în luna noiembrie a anului 2004. De asemenea, domnul Kilic ar fi dobândit astfel de drepturi numai cu condiția ca mama sa să fi desfășurat o asemenea activitate din aprilie 1994 – data sosirii pe teritoriul german a domnului Kilic – până în luna aprilie a anului 1997. Acestea sunt implicațiile primei întrebări preliminare adresate Curții în cauza C-508/15 [10].

30. În plus, în ipoteza în care interpretarea reținută de Autoritatea pentru străini ar fi confirmată de Curte, iar drepturile rezultate din articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 pot lua naștere numai dacă lucrătorul turc, căruia i se alătură pe teritoriul statului membru gazdă membrul familiei sale, se încadrează, de la sosirea membrului respectiv și pe toată durata necesară pentru constituirea acelor drepturi, pe piața legală a muncii, instanța de trimitere mai solicită Curții să stabilească dacă este posibil ca decizia de prelungire a permisului de ședere acordat membrului respectiv să fie asimilată cu decizia inițială de autorizare a reîntregirii familiei, astfel încât perioada în care lucrătorul turc trebuie să fie încadrat pe piața legală a muncii ar putea începe de asemenea să curgă în mod util de la data deciziei de prelungire, iar nu numai de la data primei intrări a membrului de familie pe teritoriul statului membru gazdă. Acesta este obiectul celei de a doua întrebări adresate în cauza C-508/15 și al întrebării unice în cauza C-509/15. Cu toate acestea, ținând seama de răspunsul pe care propunem Curții să îl dea la prima întrebare din cauza C-508/15, vom examina această problematică numai cu titlu eminamente subsidiar.

B – *Cu privire la prima întrebare preliminară adresată în cauza C-508/15*

31. Prin intermediul primei întrebări adresate în cauza C-508/15, instanța de trimitere solicită în esență Curții să stabilească dacă articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că această dispoziție conferă un drept de ședere membrului de familie al unui lucrător turc stabilit în Germania atunci când lucrătorul respectiv este încadrat pe piața legală a muncii pe o perioadă neîntreruptă de trei ani, iar în această perioadă membrul de familie a locuit împreună cu acest lucrător, fără ca împrejurarea potrivit căreia încheierea acestei perioade nu a urmat imediat intrării membrului de familie în cauză pe teritoriul german să se opună.

32. Pentru a răspunde la această întrebare, este necesar să se revină un moment asupra considerațiilor generale stabilite de Curte în jurisprudența sa referitoare la articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, înainte de a examina în special noțiunea de încadrare pe piața legală a muncii.

10 — Suntem convinși că această întrebare este de asemenea relevantă pentru cauza C-509/15 și pentru situația domnului Kilic. Numai în ceea ce privește situația doamnei Ucar, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la conformitatea cu articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 a cerinței autorităților naționale potrivit căreia lucrătorul turc căruia i se alătură pe teritoriul statului membru gazdă membrul familiei sale trebuie să păstreze calitatea de lucrător încadrat pe piața legală a muncii în cei trei ani imediat următori sosirii membrului respectiv. Din dosarul prezentat Curții în cauza C-509/15 reiese totuși că domnului Kilic i s-a refuzat prelungirea permisului de ședere în special pentru faptul că, potrivit Autorității pentru străini, acesta nu se putea prevala de niciun drept întemeiat pe articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, întrucât mama sa nu îndeplinise această cerință. Prin urmare, considerațiile noastre din examinarea primei întrebări adresate în cauza C-508/15 trebuie extinse la situația domnului Kilic.

1. Articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 în jurisprudența Curții

33. Dintr-o jurisprudență constantă rezultă că articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 are efect direct, astfel încât resortisanții turci cărora li se aplică această dispoziție au dreptul de a o invoca direct în fața instanțelor statelor membre pentru a înlătura aplicarea normelor de drept intern care sunt contrare acesteia [11]. În plus, acest articol face parte din dispozițiile sociale ale Deciziei nr. 1/80, care constituie o etapă suplimentară către realizarea liberei circulații a lucrătorilor, inspirându-se din articolele 45-47 TFUE, astfel încât principiile admise în cadrul acestor din urmă articole trebuie să fie transpuse, în măsura posibilului, resortisanților turci care beneficiază de drepturile recunoscute de decizia menționată [12].

34. Curtea a statuat, pe de altă parte, că articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 pune în aplicare „sistemul de dobândire progresivă a drepturilor”, care urmărește un dublu obiectiv [13]. Astfel, Curtea a considerat că, „[î]ntr-o primă etapă, înainte de expirarea perioadei *inițiale* de trei ani, dispoziția menționată urmărește să permită prezența membrilor familiei lucrătorului migrant alături de acesta din urmă, în scopul de a favoriza astfel, prin intermediul reîntregirii familiei, încadrarea în muncă și șederea lucrătorului turc integrat deja legal în statul membru gazdă […]. În continuare, aceeași dispoziție urmărește să consolideze inserarea durabilă a familiei lucrătorului migrant turc în statul membru gazdă, acordând membrului de familie respectiv, după trei ani de ședere legală, posibilitatea de a avea acces el însuși la piața muncii. Scopul esențial astfel urmărit este consolidarea poziției membrului de familie respectiv, care este, în acest stadiu, deja legal integrat în statul membru gazdă, oferindu-i mijloacele de a se întreține singur în statul în cauză și, așadar, de a-și crea o situație autonomă în raport cu cea a lucrătorului migrant” [14]. În consecință, interpretat în lumina obiectivului general urmărit prin Decizia nr. 1/80, „sistemul instituit în special prin articolul 7 primul paragraf din aceeași decizie urmărește, așadar, crearea unor condiții favorabile pentru reîntregirea familiei” [15].

35. În ceea ce privește marja de acțiune lăsată statelor membre, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că acestea rămân competente pentru a reglementa condițiile primei intrări pe teritoriul lor a resortisanților turci, precum și condițiile în care aceștia pot avea acces pentru prima dată pe piața muncii [16]. În schimb, atunci când resortisanții respectivi îndeplinesc condițiile prevăzute la una dintre dispozițiile Deciziei nr. 1/80 și beneficiază pe acest temei de drepturile pe care aceasta le conferă, aceleași state membre nu sunt autorizate să prevadă o reglementare de o natură diferită de aceea care rezultă din Decizia nr. 1/80 sau care impune alte condiții decât cele prevăzute de aceasta [17]. Prin urmare, statele membre nu pot modifica în mod unilateral întinderea sistemului de integrare progresivă a resortisanților turci în statul membru gazdă [18].

11 — A se vedea în special Hotărârea din 22 iunie 2000, Eyüp (C-65/98, EU:C:2000:336, punctul 25), Hotărârea din 18 iulie 2007, Derin (C-325/05, EU:C:2007:442, punctul 47), Hotărârea din 25 septembrie 2008, Er (C-453/07, EU:C:2008:524, punctul 25), Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 20), Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 48), precum și Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctul 24 și jurisprudența citată).

12 — A se vedea în special Hotărârea din 17 aprilie 1997, Kadiman (C-351/95, EU:C:1997:205, punctul 30), Hotărârea din 10 ianuarie 2006, Sedef (C-230/03, EU:C:2006:5, punctul 33), precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Dülger (C-451/11, EU:C:2012:504, punctul 48).

13 — A se vedea Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctul 31).

14 — Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctele 32 și 33 și jurisprudența citată). Sublinierea noastră. Vom reveni mai târziu în analiza noastră asupra importanței care trebuie sau care nu trebuie dată utilizării de către Curte a adjectivului „inițială”.

15 — Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctul 34 și jurisprudența citată).

16 — A se vedea printre altele Hotărârea din 16 decembrie 1992, Kus (C-237/91, EU:C:1992:527, punctul 25), Hotărârea din 5 octombrie 1994, Eroglu (C-355/93, EU:C:1994:369, punctul 10), Hotărârea din 17 aprilie 1997, Kadiman (C-351/95, EU:C:1997:205, punctul 31), Hotărârea din 10 februarie 2000, Nazli (C-340/97, EU:C:2000:77, punctul 29), precum și Hotărârea din 29 septembrie 2011, Unal (C-187/10, EU:C:2011:623, punctul 41).

17 — A se vedea Hotărârea din 16 iunie 2011, Pehlivan (C-484/07, EU:C:2011:395, punctul 56), și Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctul 36). A se vedea de asemenea Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 61).

18 — A se vedea Hotărârea din 16 iunie 2011, Pehlivan (C-484/07, EU:C:2011:395, punctul 56 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctul 37).

36. În consecință, trebuie să se stabilească dacă, prevăzând, în vederea recunoașterii drepturilor rezultate din articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, că lucrătorul turc căruia i se alătură, pe teritoriul unui stat membru, un membru al familiei sale este încadrat de la data sosirii membrului respectiv pe piața legală a muncii pe toată perioada necesară pentru dobândirea drepturilor prevăzute de această dispoziție, fără ca perioadele de încadrare în muncă pe piața respectivă, cu o durată echivalentă, dar finalizate ulterior acestei date, să poată fi luate în considerare, autoritățile germane nu au efectuat o modificare unilaterală a sistemului pe care tocmai l-am evocat.

2. Încadrarea pe piața legală a muncii și condițiile de dobândire a drepturilor prevăzute la articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80

37. În ce condiții concrete un membru al familiei unui lucrător turc poate dobândi drepturi în temeiul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80? Deși Curtea a răspuns deja în parte la această întrebare, nu a adoptat totuși niciodată o poziție clară cu privire la cronologia în funcție de care trebuie îndeplinite condițiile respective.

38. Înainte de a analiza interpretarea dată de Curte condițiilor menționate, subliniem că nici chiar textul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 nu prevede niciun element comparabil, *expressis verbis*, cu ceea ce solicită autoritățile germane. Din interpretarea acestui articol reiese astfel doar ideea potrivit căreia membrul familiei unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru, autorizat să i se alăture, are dreptul, în principiu, să accepte orice ofertă de muncă atunci când locuiește în mod legal de cel puțin trei ani în statul respectiv (articolul 7 primul paragraf prima liniuță din Decizia nr. 1/80), apoi beneficiază în acest stat de accesul liber la orice activitate salariată, la alegerea sa, în cazul în care locuiește în statul respectiv de cel puțin cinci ani (articolul 7 primul paragraf a doua liniuță din Decizia nr. 1/80).

39. Curtea a interpretat articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 în sensul că „dobândirea drepturilor prevăzute la această dispoziție este supusă îndeplinirii a două condiții cumulative, și anume, pe de o parte, faptul că persoana în cauză trebuie să fie membru al familiei unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii în statul membru gazdă și, pe de altă parte, faptul că aceasta a fost autorizată de organele competente din acest stat să se alăture respectivului lucrător. Întrucât condițiile menționate sunt îndeplinite, rămâne să se verifice, în scopul aplicării articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, dacă resortisantul turc în cauză a locuit în mod legal pentru o anumită perioadă pe teritoriul statului membru gazdă împreună cu lucrătorul datorită căruia beneficiază de drepturile sale” [19].

40. În jurisprudența sa, Curtea a făcut referire, fără a face vreo deosebire, la „perioada inițială” [20] de trei ani, la „perioada” [21] de trei ani, la o „anumită perioadă” [22] sau chiar la „perioada de trei ani începând de la intrarea membrului familiei în cauză pe teritoriul statului membru gazdă” [23]. Aceste elemente nu ni se par determinante. Pe de o parte, trimiterea la perioada „inițială” are pur și simplu drept obiect distingerea acesteia de perioada succesivă de doi ani suplimentari care acordă dreptul, potrivit articolului 7 primul paragraf a doua liniuță din Decizia nr. 1/80, la accesul liber la orice activitate

19 — Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctele 26 și 27 și jurisprudența citată). În Hotărârea din 19 iulie 2012, Dülger (C-451/11, EU:C:2012:504, punctul 29), Curtea va enumera în cele din urmă trei condiții.

20 — A se vedea Hotărârea din 17 aprilie 1997, Kadiman (C-351/95, EU:C:1997:205, punctele 32 și 33), Hotărârea din 21 ianuarie 2010, Bekleyen (C-462/08, EU:C:2010:30, punctul 36), Hotărârea din 16 iunie 2011, Pehlivan (C-484/07, EU:C:2011:395, punctele 45, 51 și 55), Hotărârea din 29 martie 2012, Kahveci (C-7/10 și C-9/10, EU:C:2012:180, punctul 32), precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Dülger (C-451/11, EU:C:2012:504, punctul 39).

21 — A se vedea Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Cetinkaya (C-467/02, EU:C:2004:708, punctul 30), Hotărârea din 7 iulie 2005, Aydinli (C-373/03, EU:C:2005:434, punctele 24 și 29), Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctele 19, 30 și 58), precum și Hotărârea din 16 iunie 2011, Pehlivan (C-484/07, EU:C:2011:395, punctele 36, 38, 60, 61 și 64).

22 — A se vedea Hotărârea din 21 ianuarie 2010, Bekleyen (C-462/08, EU:C:2010:30, punctul 26).

23 — Hotărârea din 16 iunie 2011, Pehlivan (C-484/07, EU:C:2011:395, punctul 52). A se compara totuși cu punctul 60 din această hotărâre, în care Curtea renunță la această precizare inutilă în raport cu situația de fapt din speță.

salariată pentru membrul de familie al unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru. Pe de altă parte, precizarea conținută în Hotărârea Pehlivan [24] este cu totul izolată și a fost formulată într-o cauză în cadrul căreia nicio problemă de ordin cronologic, precum cea pe care trebuie să o examinăm în prezenta cauză, nu se ridica [25].

41. În ceea ce îi privește atât pe doamna Ucar, cât și pe domnul Kilic, este cert că aceștia îndeplinesc condițiile stabilite în mod tradițional de Curte pentru a li se recunoaște beneficiul drepturilor recunoscute de articolul 7 din Decizia nr. 1/80. Ambii sunt membri de familie ai unui lucrător turc și au fost autorizați în mod legal să se alăture lucrătorului turc în cauză pe teritoriul statului membru gazdă. Este de asemenea cert că ambii au îndeplinit cerința de a locui împreună în mod efectiv [26].

42. În sfârșit, jurisprudența impune ca lucrătorul turc în cauză să fie încadrat pe piața legală a muncii din statul membru în care locuiește „pe întreaga perioadă necesară dobândirii de către membrul familiei a dreptului de acces pe piața muncii” [27] din statul membru menționat. Încadrarea pe piața legală a muncii este o noțiune distinctă de exercitarea unei activități legale, care figurează la articolul 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 [28]. Or, în privința acestei încadrări, Curtea a declarat că „această noțiune desemnează toți lucrătorii care au respectat actele cu putere de lege și normele administrative ale statului membru gazdă și au astfel dreptul să exercite o activitate profesională pe teritoriul acestuia” [29]. O întrerupere temporară a raportului de muncă nu este neapărat de natură să determine lucrătorul turc să înceteze să mai fie încadrat pe piața legală a muncii cel puțin în perioada care îi este necesară în mod rezonabil pentru găsirea unei alte activități salariate și în măsura în care această absență are un caracter provizoriu [30]. În sfârșit, „[u]n lucrător turc nu este exclus de pe piața legală a muncii decât în cazul în care nu mai are, în mod obiectiv, nicio șansă de a se reîncadra pe piața muncii sau dacă a depășit un interval de timp rezonabil pentru găsirea unei noi activități salariate după o perioadă de inactivitate temporară” [31].

43. În plus, astfel cum a arătat Comisia, dobândirea de drepturi în temeiul articolului 6 din Decizia nr. 1/80 este admisă chiar dacă încadrarea pe piața legală a muncii pe care acest articol o prevede nu este efectivă de la sosirea resortisantului turc în cauză – care în acel moment poate chiar să nu aibă deocamdată calitatea de lucrător – pe teritoriul statului membru gazdă [32]. Or, ținând seama de obiectivul urmărit de articolul 7 din Decizia nr. 1/80, ar fi inadecvat să se impună, în cadrul aplicării acestuia, o rigoare care nu se impune la momentul aplicării articolului 6 din această decizie.

44. În privința acestui obiectiv, nu putem fi de acord cu argumentul Autorității pentru străini potrivit căruia nu ar mai exista coerență între articolul 7 din Decizia nr. 1/80 și obiectivul pe care acesta îl urmărește dacă ar trebui interpretat în sensul că ar putea fi constituite drepturi în temeiul său chiar și atunci când perioada de încadrare pe piața legală a muncii nu este realizată imediat după sosirea membrului de familie, întrucât, într-o asemenea situație, nu ar mai fi necesar să se favorizeze reîntregirea familiei. Considerăm astfel că, pentru a crea condiții favorabile pentru reîntregirea

24 — Hotărârea din 16 iunie 2011 (C-484/07, EU:C:2011:395, punctul 52).

25 — Prin analogie, a se vedea punctul 24 din Concluziile avocatului general Bot prezentate în cauza Dülger (C-451/11, EU:C:2012:331).

26 — A se vedea Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 31 și jurisprudența citată).

27 — Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 32).

28 — A se vedea Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 22).

29 — Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 23).

30 — A se vedea Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 24 și jurisprudența citată).

31 — Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctul 25). Curtea a precizat de asemenea că aceste considerații, pe care le-a stabilit în contextul interpretării articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, puteau fi de asemenea preluate pentru interpretarea articolului 7 primul paragraf din aceeași decizie [a se vedea Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun (C-337/07, EU:C:2008:744, punctele 27 și 28)]. Pe de altă parte, s-ar putea pune problema pertinenței concluziilor deduse din jurisprudență pentru situația doamnei Ucar. Astfel, deși este clar că domnul Ucar nu a desfășurat o activitate salariată în cei trei ani care au urmat sosirii soției sale pe teritoriul german (respectiv din luna noiembrie a anului 2001 până în luna noiembrie a anului 2004), acesta a desfășurat în perioada menționată o activitate independentă, în condiții, în opinia noastră, de conformitate deplină cu legislația națională, astfel încât ar fi fost încadrat în mod continuu pe piața legală a muncii, în sensul național al termenului.

32 — A se vedea în special Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Payir și alții (C-294/06, EU:C:2008:36, punctul 45).

familiei, articolul 7 din Decizia nr. 1/80 nu trebuie interpretat prea strict. Faptul că lucrătorul turc în cauză realizează pe deplin perioada sa de încadrare pe piața legală a muncii din statul membru gazdă numai după sosirea membrului de familie care i s-a alăturat nu face mai puțin pertinentă ideea potrivit căreia încadrarea în muncă și șederea lucrătorului turc integrat deja în mod legal devin mai suportabile în cazul în care este în măsură să reconstituie în mod continuu în acest stat membru celula sa familială.

45. Prin urmare, prin faptul că impune lucrătorilor turci, în vederea recunoașterii în favoarea membrilor lor de familie a drepturilor consacrate la articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80, ca aceștia să fie încadrați pe piața legală a muncii, pentru perioada necesară pentru constituirea drepturilor respective, de la sosirea acestor membri, fără ca realizarea ulterioară a unor perioade echivalente de încadrare pe piața legală a muncii să poată fi luată în considerare, trebuie să se constate că autoritățile germane au impus o condiție care nu este prevăzută de Decizia nr. 1/80.

46. Întrucât convingerea noastră este confirmată de faptul că – astfel cum reamintim – Decizia nr. 1/80 nu conține dispoziții exprese contrare, înclinăm, așadar, să considerăm, concret, că doamna Ucar, care a locuit în mod efectiv cu soțul său timp de aproape 14 ani, a dobândit drepturi în temeiul articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 din momentul în care domnul Ucar, încadrat pe piața legală a muncii, a exercitat o activitate neîntreruptă de trei ani efectuată în condiții de conformitate deplină cu prevederile articolului 6 din Decizia nr. 1/80. Astfel, începând din luna noiembrie a anului 2008, doamna Ucar beneficiază de drepturile pe care i le conferă articolul 7 primul paragraf prima liniuță din Decizia nr. 1/80 și, începând din luna noiembrie a anului 2010, de drepturile pe care i le conferă articolul 7 primul paragraf a doua liniuță din decizia menționată. În ceea ce îl privește pe domnul Kilic, acesta a dobândit un drept în temeiul articolului 7 primul paragraf prima liniuță din Decizia nr. 1/80 din momentul în care mama sa a fost încadrată pe piața legală a muncii pentru o perioadă suficientă pentru a lua naștere acest drept, cu alte cuvinte, începând din luna iunie a anului 2001 [33].

47. Autoritățile germane consideră că o asemenea interpretare ar extinde în mod considerabil domeniul de aplicare personal al articolului 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80. Un risc similar, apărut din diverse motive, a fost deja invocat în contextul Hotărârii din 19 iulie 2012, Dülger [34]. Curtea reamintise astfel că articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 „prevede în mod expres că reîntregirea familiei este supusă autorizării de a se alătura lucrătorului migrant turc, acordată în conformitate cu prevederile legislației statului membru gazdă […]. Această condiție […] se explică prin aceea că, în cadrul asocierii CEE-Turcia, reîntregirea familiei nu constituie un drept pentru membrii familiei lucrătorului migrant turc, ci, dimpotrivă, depinde de o decizie a autorităților naționale, adoptată numai pe baza dreptului statului membru în cauză, cu obligația respectării drepturilor fundamentale” [35]. Cu alte cuvinte, numai întrucât statul membru gazdă autorizează reîntregirea familiei, articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 își va putea produce efectele. Prin urmare, drepturile naționale sunt cele care definesc în primul rând domeniul de aplicare personal al acestei dispoziții.

33 — Nu pare că domnul Kilic se poate prevala de articolul 7 al doilea paragraf din Decizia nr. 1/80, care reglementează în mod specific situația copiilor lucrătorilor turci încadrați pe piața legală a muncii. Este totuși cert că acești copii se pot prevala de asemenea de drepturi în ceea ce privește încadrarea în muncă recunoscute de articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 [a se vedea Hotărârea din 19 noiembrie 1998, Akman (C-210/97, EU:C:1998:555, punctul 34)]. Domnul Kilic nu pare să îndeplinească condițiile pentru a i se recunoaște un drept de acces liber pe piață cum este cel prevăzut la articolul 7 primul paragraf a doua liniuță din decizia menționată. De altfel, motivele pentru care mama sa și-a încetat activitatea, care ar putea intra sub incidența articolului 6 alineatul (2) din Decizia nr. 1/80, nu sunt suficient de detaliate în dosarul prezentat Curții.

34 — C-451/11, EU:C:2012:504.

35 — Hotărârea din 19 iulie 2012, Dülger (C-451/11, EU:C:2012:504, punctele 61 și 62 și jurisprudența citată).

48. Pentru toate motivele de mai sus, articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că un membru de familie al unui lucrător turc, autorizat să intre pe teritoriul statului membru gazdă în scopul reîntregirii familiei, se poate prevala, dacă îndeplinește toate celelalte condiții enunțate în acesta, de drepturile pe care dispoziția menționată le consacră dacă perioada de trei sau de cinci ani în care lucrătorul turc căruia i s-a alăturat trebuie să fie încadrat pe piața legală a muncii nu urmează imediat sosirii acestui membru de familie pe teritoriul statului membru gazdă.

C – *Cu privire la a doua întrebare preliminară adresată în cauza C-508/15 și la întrebarea preliminară unică adresată în cauza C-509/15*

49. Astfel cum am arătat, având în vedere răspunsul pe care propunem Curții să îl dea la prima întrebare adresată în cauza C-508/15, pe care îl considerăm, în plus, util pentru clarificarea situației juridice a domnului Kilic, apreciem că nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare din cauza C-508/15 și la întrebarea unică din cauza C-509/15.

50. În aceste condiții, am dori să reamintim instanței de trimitere, care se confruntă în cauza C-509/15 cu un ordin de expulzare, câteva elemente pertinente din jurisprudența Curții referitoare la articolul 14 din Decizia nr. 1/80, fiind totodată conștienți că cererea de decizie preliminară adresată Curții nu are în vedere nicidecum această dispoziție. Totuși, observațiile depuse de Autoritatea pentru străini în această cauză s-au concentrat de asemenea pe caracterul licit al deciziei de expulzare care îl privește pe domnul Kilic [36].

51. În măsura în care se dovedește util, reamintim, așadar, că, pentru interpretarea excepției de ordine publică prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, este necesar să se facă referire la interpretarea aceleiași excepții în domeniul liberei circulații a lucrătorilor [37]. Noțiunea de ordine publică „presupune existența, în afara tulburării ordinii sociale reprezentate de orice încălcare a legii, a unei amenințări reale și suficient de grave, care aduce atingere unui interes fundamental al societății” [38]. Întrucât excepția de ordine publică trebuie interpretată restrictiv, „existența unei condamnări penale poate justifica o expulzare numai în măsura în care circumstanțele care au dat naștere acestei condamnări determină apariția unei conduite care constituie un pericol prezent pentru ordinea publică” [39]. Un resortisant turc „nu poate fi privat de drepturile pe care le obține în mod direct din Decizia nr. 1/80 prin intermediul expulzării decât dacă această măsură este justificată de împrejurarea că conduita persoanei în cauză prezintă un risc concret de noi perturbări grave ale ordinii publice” [40].

52. Dacă este cazul, instanța de trimitere va trebui să verifice, așadar, dacă aceste condiții sunt îndeplinite în ceea ce îl privește pe domnul Kilic.

36 — Trebuie subliniat însă că cea mai mare parte a acestor observații face referire la o controversă între Autoritatea pentru străini și instanța de trimitere în ceea ce privește stadiul dreptului național aplicabil, controversă care – în mod evident – nu este de competența Curții.

37 — A se vedea Hotărârea din 10 februarie 2000, Nazli (C-340/97, EU:C:2000:77, punctul 56).

38 — Hotărârea din 10 februarie 2000, Nazli (C-340/97, EU:C:2000:77, punctul 57 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 7 iulie 2005, Aydinli (C-373/03, EU:C:2005:434, punctul 27).

39 — Hotărârea din 10 februarie 2000, Nazli (C-340/97, EU:C:2000:77, punctul 58). A se vedea de asemenea Hotărârea din 16 martie 2000, Ergat (C-329/97, EU:C:2000:133, punctul 46), Hotărârea din 7 iulie 2005, Dogan (C-383/03, EU:C:2005:436, punctul 24), și Hotărârea din 8 decembrie 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809, punctul 49).

40 — Hotărârea din 10 februarie 2000, Nazli (C-340/97, EU:C:2000:77, punctul 61).

IV – Concluzie

53. Având în vedere considerațiile de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin) după cum urmează:

„Articolul 7 primul paragraf din Decizia nr. 1/80 din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii, adoptată de Consiliul de asociere instituit prin Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, trebuie interpretat în sensul că un membru de familie al unui lucrător turc, autorizat să intre pe teritoriul statului membru gazdă în scopul reîntregirii familiei, se poate prevala, dacă îndeplinește toate celelalte condiții care sunt enunțate la dispoziția menționată, de drepturile pe care această dispoziție le consacră dacă perioada de trei sau de cinci ani în care lucrătorul turc căruia i s-a alăturat trebuie să fie încadrat pe piața legală a muncii nu urmează imediat sosirii acestui membru de familie pe teritoriul statului membru gazdă.”